

D ů v o d y :

V trestní věci T 261/31 okresního soudu ve Štětí n. L. soukromého obžalobce Václava T-a a soukromé obžalobkyně Emilie G-ové proti Emilii T-ové a Marii K-ové pro urážku na cti byla dne 23. září 1931 při hlavním přelíčení svědkyně Marie W-ová na žádost obhájce Dr. K-ého poučena o ustanovení § 153 tr. ř., a když odepřela výpověď o rozmluvě, která prý byla důvěrná, ano by jí bylo porušení této důvěrnosti k hanbě, soud se usnesl, že ji bude přes to slyšeti, a když se i potom zdráhala vypovídati, uložil jí pokutu 100 Kč. Písemná stížnost jejího právního zástupce, dovozující, že podmínky uložení pokuty podle § 160 tr. ř. dány nebyly a že pokuta byla vyměřena příliš vysoko, byla krajským soudem v Litoměřicích usnesením ze dne 3. října 1931 zamítnuta s odůvodněním, že není přípustné stížností podle § 481 tr. ř. napadati opatření soudu, sloužící k vedení sporu.

Rozhodnutí krajského soudu spočívá na nesprávném právním výkladu ustanovení §§ 481 a 160 tr. ř. § 481 tr. ř. poskytuje účastníkům proti rozhodnutím okresních soudů, pokud se z nich nelze odvolati, opravný prostředek stížnosti ke sborovému soudu první stolice. Z této stížnosti jsou vyloučena jen mezitímní rozhodnutí při hlavním přelíčení, jímž lze odporovati odvoláním z konečného rozsudku (rozh. býv. víd. nejv. soudu úř. sbírka čís. 2975 a 2475). O takové mezitímní rozhodnutí tu nejde, ana by postižená jím svědkyně, nejsouc stranou, vůbec nemohla rozsudek napadati. Ostatně uložení pokuty svědkovi, jenž odpírá bezdůvodně výpověď, není jen opatřením sloužícím k řízení sporu, jak odvolací soud za to má, nýbrž zahrnuje v sobě meritorní rozhodnutí o použití donucovacího prostředku proti neposlušnému podle názoru soudu svědkovi, a nemůže proto býti svědkovi, jenž jediné jest tímto donucovacím prostředkem dotčen, odpírán opravný prostředek, který podle předpisů pro řízení před soudy sborovými, podpůrně platných pro řízení před okresními soudy (§ 447 tr. ř.) není výslovně vyloučen. Bylo proto podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4372.

Nel'ze spatrovať nedbalosť v smysle § 290 tr. z. v porušení premávkových predpisov, jestliže nimi predpísaná časť silnice je neupotrebitelná a jej použitie by bolo spojené s nebezpečenstvom pre vozidlo a osoby v ňom idúce.

(Rozh. zo 17. februára 1932, Zm III 367/31.)

So strmého kopca po hradskej išiel obžalovaný šofér B. s preťaženým nákladným autom, obsadeným 16 osobami a zavazadlami, rýchlosťou 40 km za hodinu. Tým istým smerom pred ním išiel obžalovaný R. so svojím jednokonským povozom. Hradská bola zamrzlá, šmiklavá a len jej stredom boli vypracované koľaje. Ponevác obžalovaný R. stred hradskej

nákladnému autu neuvoľnil, narazilo toto auto pri predchádzaní povozu na hromádku štrku, dostalo smyk a zvrátilo sa do priekopy. Z vypadnutých osôb boli tri usmrtené a päť bolo ťažko zranených.

Nižšie súdy odsúdili oboch obžalovaných pre trojnásobný prečin zabíjania človeka a päťnásobný prečin ťažkého ublíženia na tele.

Najvyšší súd odmietol a zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného šoféra B., vyhovel však zmätočnej sťažnosti obžalovaného R., zrušil rozsudky oboch nižších súdov z dôvodu zmätku podľa § 385 čis. 1 a) tr. p., pokiaľ sa týkaly tohoto obžalovaného, a oslobodil ho podľa § 326 čis. 1 tr. p. od obžaloby pre trojnásobný prečin podľa § 290 tr. zák. a päťnásobný prečin podľa § 310 odst. 1 tr. zák.

Z dôvodov:

Vina obžalovaného R. bola odvolacím súdom shľadaná v tom, že išiel po silnici jej stredom, že nedbal výstražných znamení, jemu obžalovaným B. dávaných, a ač, práve mal možnosť a čas, nevyhnul sa mu so svojím jednokonským povozom na ľavú stranu silnice. S týmto názorom neľze však súhlasiť. Odvolací súd zistil, že obžalovaný R. išiel so svojím jednokonským povozom stredom silnice vo vypracovaných koľajoch a že na iných miestach cesta po silnici bola zamrzlá a šmiklavá. Obžalovanému R. neľze v tomto prípade klásť za vinu porušenie ustanovenia § 107 lit. a) zák. čl. 1:1890; lebo tento § v odst. d) pripúšťa výnimku od pravidla v bode a) uvedeného. Keď v tomto prípade podľa zistenia odvolacieho súdu boli na silnici vypracované len jedny koľaje a mimo týchto koľají bola silnica šmiklavá, nebolo možno na obžalovanom R. žiadať, aby vôbec neupotrebil týchto koľají, lež stále išiel po šmiklavej časti silnice, čo by po prípade mohlo byť aj nebezpečné pre osoby v povozе идúce. Avšak neľze obžalovanému R. klásť za vinu ani zanedbanie povinnosti vyhnúť sa včas na ľavú stranu. Odvolací súd zistil, že obžalovaný R. musel počuť za sebou zo vzdialenosti aspoň 100 krokov výstražné znamenie auta, riadeného obžalovaným B. Ponevác odvolací súd súčasne zistil, že obžalovaný B. išiel rýchlosťou asi 40 km za hodinu, tedy 11 m za 1 sekundu, od okamihu, keď obžalovaný R. »musel« počuť výstražné znamenie až do okamihu, keď auto začalo predchádzať jeho povoz, neuplynulo ani celých 7 sekund. Uváží-li sa, že v tejto krátkej dobe mal si obžalovaný R. najprv uvedomiť, o čo ide, najmä že sa má vyhnúť do ľava a po prípade vyvoliť k tomu vhodné miesto, kde by nebolo nebezpečia pre jeho povoz, a potom svoje rozhodnutie previesť a ďalej, že prevedenie tohoto rozhodnutia, totiž vyhýbanie povozu, jedným koňom ťahaného z vypracovaných koľají na zamrzlú časť silnice, nemohlo byť bez všetkého vykonané v jednej chvíľke, — neľze obžalovanému R. klásť za vinu, že v tých nie celých 7 sekundách neuprázdnil vypracovaných koľají alebo aspoň ich polovicu v smysle bodu d) § 107 hore citovaného zákona pre auto. Pri tom prichádza do úvahy aj to, že obžalovaný R. nemohol bez všetkého predpokladať, že riadič auta za týchto okolností, keď silnica mimo koľají bola zamrzlá a šmiklavá a že vyhýbanie bolo aj pre povoz aj pre auto spojené s ťažkosťami, nezmierni rýchlosť lež že s rýchlosťou, ktorá bola v tomto prípade neprípustná, začne predchádzať.

Z toho, čo bolo uvedené, plynie, že obžalovanému R. neľze tu klásť za vinu ani porušenie predpisov o premávke, ani inú neopatrnosť v smysle trest. zákona a že opačný výrok nižších súdov je dotknutý zmätkom podľa § 385 čís. 1 a) tr. p. Preto byly rozsudky obidvoch nižších súdov v časti, týkajúcej sa odsúdenia obžalovaného R., zrušené podľa I. odst. §33 por. nov. a tento obžalovaný bol sprostý obžaloby.

Čís. 4373.

Uvádí-li zákon (§ 335 tr. zák.) jako pramen poznání nebezpečnosti jednání (opomenutí), o jehož nedbalosti jest uvažovati, obzvláště i přirozené, pro kohokoliv snadno seznatelné následky tohoto jednání (opomenutí), má tím na zřeteli právě ono konkrétní jednání (opomenutí), o které v tom kterém příběhu jde, čili úkon (nečinnost) pachatele v souvislosti s okolnostmi, za kterých pachatel stal se činným anebo zůstal nečinným, tudíž obzvláště se vším tím, co učinil současně neb alespoň v bezprostřední souvislosti pachatel anebo někdo jiný.

(Rozh. ze dne 18. února 1932, Zm II 117/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 10. února 1931, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody :

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle čís. 5 a čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., jest přiznati důvodnost již po stránce právní. Stížnost není sice v právu námitkou, že není příčinné souvislosti mezi jednáním stěžovatelky a smrtí Vojtěcha B-o, který si prý smrt přivodil sám, přitlačiv se těsně k stěžovateli, držící ostře nabroušenou dýku kolmo nebo skoro kolmo před sebe. V příčinné souvislosti s určitým účinkem jest jakékoliv jednání (opomenutí), jež jest i jen jednou z několika podmínek vzniku tohoto účinku, aniž záleží na tom, zda je účast jeho na účinku větší či menší a zda zasáhlo do příčinného vývinu událostí dříve či později. Jelikož nemůže býti pochybností o tom, že by se nebyl B., přitlačiv se ke stěžovateli, (smrtelně) poranil, kdyby nebyla stěžovatelka držela dýku před sebe směrem k němu, nepochybil nalézací soud výrokem, že jednání stěžovatelky jest v příčinné souvislosti se smrtí Vojtěcha B-o, třebaže k ní přispěla i nedbalost, přesněji nedbalé jednání usmrceného. Avšak právem namítá stížnost, že stěžovatelka varovala blízcího se k ní B-o slovy »pozor, je v papíře« že nikdo rozumný nemůže předvídati, že se na (správněji přes) tato slova mladík přitlačí k děvčeti takto ho varujícímu. Rozhodovací důvody první stolice vyslovují, že výsledek smrti B-ovy jest — správně asi byl — snadno každému poznatelný a